

LBRIS

We know
books

Ghid de călătorie de la Paști la Rusalii

**Călătoria Cincizecimii – trepte spre
primirea Duhului Sfânt**

Ediție îngrijită de Natalia Corlean

Colecția *Ortopraxia* – 42

Făgăraș, 2026

Bibliografie:

- BOCA, Părintele Arsenie, „Cuvinte vii”, Ed. Charisma, Deva, 2006
- CHIRIL al Alexandriei, Sfântul, „Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan”, vol. IV, tomul 2, Basilica, 2022
- IFRIM, Anamaria, „Penticostarul, bucurie îngemănată”, articol publicat online în 11 mai 2022; <https://pontelgan.ro/penticostarul-bucurie-ingemanata/>
- IGNATIE, Episcopul Hușilor, „Credința noastră în Înviere se consolidează prin experiență, prin întâlnirea cu Hristos Cel Înviat”, 25 aprilie 2022, <https://doxologia.ro/ps-ignatie-credinta-noastra-inviere-se-consolideaza-prin-experienta-prin-intalnirea-cu-hristos-cel>
- MAXIM Mărturisitorul, Sfântul, „Ambigua, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxa, București.
- PĂRĂIAN, Arhim. Teofil, „Veniți de luați bucurie”, Editura Teognost, 2007
- PETRACHE, Tatiana; GLIGA, Ovidiu, „Doamna Cincizecimii și cele șapte trepte”, Editura Sophia, București, 2021
- SOFIAN, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Germaniei, Austriei și Luxemburgului, „Penticostarul și spiritualitatea ortodoxă”, teză de licență sub îndrumarea
- PS Ep. Prof. Dr. Laurențiu Streza, susținută de candidatul Ierom. Pătrunjel Gheorghe Serafim. Sibiu, 1997
- STĂNILOAE, Sf. Dumitru, „Teologia dogmatică ortodoxă”. Vol. 1+2+3, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2018.
- STREZA, † Dr. Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, „Darurile Învierii – Cuvinte pastorale la praznicul Învierii Domnului”, Editura Andreiana, Sibiu, 2022
- UNGUREANU, Arhimandritul Melhisedec, „Lecții de viață ale Cincizecimii. O introducere în perioada Penticostarului”, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2020
- ZAHAROU, Arhimandrit Zaharia, „Veșnicul astăzi. Călătorind împreună cu Biserica în lumina Praznicelor”, Editura Bizantină, Mănăstirea Sf. Ioan Botezătorul, Essex, București, 2018
- Acatistul Preasfântului și de viață Făcătorului Duh, Mitropolia Moldovei și Bucovinei; <https://doxologia.ro/acatistul-preasantului-de-viata-facatorului-duh>

CUPRINS

- Cuvânt înainte. Ce facem cu darurile Învierii?**
/ 5
- ARGUMENTE. O bucurie pentru toată viața / 9**
Calendarul Cincizecimii / 13
- SĂPTĂMÂNA LUMINATĂ – Știați că...? / 15**
- ZIUA 1.
- Noaptea Învierii. Vederea lui Dumnezeu / 17**
Duminica Învierii. Vecernia Paștilor / 20
- ZIUA 2. **Lunea Luminată / 23**
- ZIUA 3. **Marțea Luminată / 26**
- ZIUA 4. **Miercurea Luminată / 31**
- ZIUA 5. **Joia Luminată / 33**
- ZIUA 6. **Vinerea Luminată / 37**
- ZIUA 7. **Sâmbăta Luminată / 40**
- ZIUA 8. **Duminica Sfântului Apostol Toma (a doua după Paști) / 43**
- ZIUA 15. **Duminica Mironosițelor (a treia după Paști) / 49**
- ZIUA 22. **Duminica Slăbănogului (a patra după Paști) / 53**
- ZIUA 25, miercuri. **Înjumătățirea Cincizecimii / 58**
- ZIUA 29. **Duminica Samarinenței (a cincea după Paști) / 61**

ZIUA 36. **Duminica Orbului** (a șasea după Paști)

/ 68

ZIUA 40. **Înălțarea Domnului** / 40

ZIUA 43. **Duminica Sfinților Părinți de la Sinodul I** (a șaptea după Paști) / 81

ZIUA 49. **Sâmbăta morților. Moșii de vară** / 87

ZIUA 50. **PRAZNICUL CINCIZECIMII - Pogorârea Duhului Sfânt - Rusaliile** / 91

PRAZNICUL PREASFINTEI TREIMI / 99

DUMINICA TUTUROR SFINȚILOR / 105

Acatistul Preasfântului și de viață Făcătorului Duh / 111

Bibliografie / 126

RECOMANDARE:

Textele care urmează se citesc treptat, cronologic, în ziua la care fac referire. Ele sunt ca niște **porții de hrană duhovnicească**, care ne ajută să trăim cu înțelegere. Luate câte una, stropite cu apa rugăciunii, ele ne pot ajuta să ne curățim inima și să o lărgim, pentru a putea primi lucrarea Duhului Sfânt și mesajele iubirii lui Dumnezeu pentru noi.

SĂPTĂMÂNA LUMINATĂ – Știați că...?

- Fiecare zi din Săptămâna Luminată (de luni până sâmbătă) este ca o duminică și ca o zi de Paști, pentru că slujba care se săvârșește este identică cu cea din noaptea de Paști... De aceea, această săptămână este numită, foarte frumos, „raiul anului bisericesc”. În Săptămâna Luminată, ușile împărătești de la Altar stau deschise, pentru că Altarul este ca un rai înspre care suntem chemați cu toții să mergem, să ne direcționăm viața. Noi ne împărtășim în fața Altarului și, împărtășindu-ne, inima noastră devine ca un rai, devenim ființe de lumină. (...) Pentru noi, **această săptămână este luminată, dacă ne luminăm cu împărtășirea, și căutăm să primim Trupul și Sângele lui Hristos.** (*Preasfințitul Ignatie, Episcopul Hușilor*)

- Noaptea Învierii și zilele din Săptămâna Luminată se trăiesc ca o singură Zi, o mare Zi a Învierii („Această aleasă și sfântă Zi Una este, a Sâmbetelor împărăteasă și doamnă, al praznicelor Praznic și Sărbătoare a sărbătorilor”). (*Arhim. Melhisedec Ungureanu*)

Învierea Domnului – Pogorârea la iad
frescă din secolul 16,
Mănăstirea Patriarhală sârbă de la Peć, Kosovo,
Patrimoniul Mondial UNESCO

ZIUA 1.

Noaptea Învierii. Vederea lui Dumnezeu

EVANGHELIA: Ioan 1, 1-17:

La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o.

Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toți să creadă prin el. Nu era el Lumina ci ca să mărturisească despre Lumină.

Cuvântul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume. În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut. Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit. Și celor câți L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, Care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut. Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr.

Ioan mărturisea despre El și striga, zicând: Acesta era despre Care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea, pentru că mai înainte de mine era.

Și din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste har. Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul și adevărul au venit prin Iisus Hristos.

LIBRIS | We know books
În noaptea Învierii la strună nu se mai cântă din Triod (carte prin excelență a pocăinței), ci cartea de bază devine Pentecostarul, cartea prin excelență a Bucuriei.

- Cântările sunt esențializate, cu preaplin de bucurie, și intenționat nu se mai face referire la lucrarea pocăinței, pentru ca sufletul să conștientizeze că acum este într-o altă etapă duhovnicească; nu se citește nici Psalmi, ci se cântă Troparul Învierii, repetat de multe ori, pentru a ajuta sufletul să pătrundă mai adânc în atmosfera de lumină și de bucurie ce se revarsă din Persoana lui Hristos cel înviat.

- Lumina lui Hristos nu este o lumină materială, ci una duhovnicească și înțelegătoare. Ea preschimbă adânc inima noastră, dându-i puțința să primească noile realități duhovnicești descoperite de Hristos cel înviat.

- Lumina fizică-materială este limitată și neputincioasă în a descoperi realitățile duhovnicești. În cosmos întunericul o poate cuprinde, o „înghite”. Lumina Învierii e dumnezeiască – nu poate fi înghițită de nici o „gaură neagră”, nu poate fi cuprinsă de limitele materiale ale întunericului.

- Cu cât Lumina Învierii este mai intens percepută, cu atât mai lămurită este cunoașterea lui Hristos cel înviat. Și așa cum nu toți oamenii L-au văzut pe Hristos după Înviere, ci doar cei ce au crezut în El, tot așa Lumina Învierii nu strălucește oricui, ci doar celor ce și-au „curățit simțirile” și, prin credință, se bucură de Învierea lui Hristos.

- Curăția inimii ne oferă posibilitatea de a-L vedea pe Dumnezeu, ea poate să nască în noi acel

dor dumnezeiesc de a-L vedea pe Dumnezeu precum este (1 Ioan 3, 2). Sălășluirea lui Dumnezeu în inima omului aduce cu sine și puțința de a-L vedea și a-L cunoaște mai adevărat pe Dumnezeu.

(Arhim. Melhisedec Ungureanu)

- Pentecostarul începe triumfal cu sărbătoarea sărbătorilor – **Învierea Domnului**. Nu sunt destule și nici îndestulătoare cuvinte omenești, nici îngerești, care să exprime importanța colosală a ei! Biserica nu obosește în a cânta Duminică de Duminică, an de an, clipă de clipă victoria Domnului ei asupra morții, a iadului, a păcatului! (Anamaria Ifrim)

Duminica Învierii. Vecernia Paștilor

EVANGHELIA: Ioan 20, 20-25

În ziua aceea, întâia a săptămânii (Duminică), ușile fiind încuiate, acolo unde erau adunați ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijloc și le-a zis: Pace vouă!

Și zicând acestea, le-a arătat mâinile și coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

Și Iisus le-a zis iarăși: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi.

Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfânt;

Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute.

Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.

Deci au zis lui ceilalți ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

- Din pericopa evanghelică de la Vecernia Paștilor, numită și A doua Înviere, îi auzim pe Toma spunând: „Dacă nu voi vedea în palmele Lui semnele cuielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede!” ^(Ioan 20, 25) Deși în Evanghelie episodul continuă până la momentul întâlnirii cu Hristos, când Toma se încredințează că Hristos a înviat,

Sfinții Părinți au întrerupt textul cu afirmația: „...nu voi crede”, pentru că au socotit importantă starea și frământarea lui Toma.

- Oare de ce a ales Apostolul Toma să nu creadă? Sfântul Siluan Athonitul spune că *una este a crede în Dumnezeu și alta este a-L cunoaște cu adevărat* – mulți sunt cei ce cred în Hristos, dar dintre aceștia puțini sunt cei ce Îl și cunosc. Necredința lui Toma a fost de fapt calea prin care și-a arătat dorința de a-L cunoaște pe Domnul cel înviat.

- Toma a ales calea cea mai de jos, calea cea ușoară, a necredinței, a pipăirii rănilor cu degetul său, pentru că nu putea cu inima îndoită să vorbească lumii despre Hristos cel înviat. El își dorea să propovăduiască Învierea din toată inima... Dorea să împărtășească ceea ce el însuși cunoscuse, să propovăduiască lucrul după care tânjea inima lui: vederea lui Hristos cel înviat.

- Prin cele întâmplătoare, Apostolul Toma reia tema cunoașterii lui Dumnezeu și a vederii Lui, și pune în evidență faptul că omul poate alege, în libertatea lui, calea credinței sau a necredinței. În final, Sfântul Toma ne arată că, în starea căzută, omului îi este mai firească necredința. Dar și că starea firească a omului luminat de harul Învierii este cea de a se închina lui Dumnezeu și a-I zice: **Domnul meu și Dumnezeul meu!**

(Arhim. Melhisedec Ungureanu)

VECERNIA DRAGOSTEI. Slujba Vecerniei din Duminica Paștilor, numită popular „A doua Înviere”, are în centrul ei Evanghelia care se citește în mai multe limbi. Sensul ei este de a arăta că scopul Învierii